

STANOWISKO
Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego
nr 5/2024 z dnia 08.10.2024 r.
w sprawie:

przyspieszenie prac nad wprowadzeniem zmian w Ustawie z 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt mających na celu obowiązkowe znakowanie (czipowanie) psów i kotów oraz utworzenie Centralnego Rejestru Oznakowanych Zwierząt

Celem niniejszego stanowiska jest wniosek o przyspieszenie prac nad zmianą przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 o ochronie zwierząt polegających na:

1. Wprowadzeniu ustawowego obowiązku znakowania zwierząt właścicielskich – psów i kotów wraz z utworzeniem jednej ogólnopolskiej bazy oznakowanych zwierząt domowych.

W myśl art. 11 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, zapobieganie bezdomności zwierząt i zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie należy do zadań własnych gmin. W ostatnim czasie gminy ponoszą corocznie coraz większe koszty związane z realizacją programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Wyłapywane przez gminy zwierzęta są nieoznakowane, co powoduje brak możliwości ustalenia właściciela zwierzęcia. W konsekwencji zwierzęta te trafiają do schroniska i pozostają na utrzymaniu gmin.

Polska jest jedynym z 27 państw członkowskich, w którym nie ma obowiązku czipowania zwierząt domowych – psów. Według danych Inspekcji Weterynaryjnej w Polsce funkcjonuje około 220 schronisk, a opieka nad bezdomnymi zwierzętami pochłania rocznie niemal 300 milionów złotych.

Obowiązek czipowania psów i kotów wpisany do ustawy będzie zapobiegać ich bezdomności oraz prowadzić do łatwiejszej identyfikacji, a tym samym ustalenia właściciela. Obowiązkowe czipowanie tych zwierząt to pomysł, który nie jest nowy jednak projekty zmiany ustawy w tym zakresie nigdy nie zostały ostatecznie przyjęte. Stosowne zmiany w ustawie

o ochronie zwierząt rozważane są od kilku lat jednak nowelizacja ustawy w tym zakresie nie została uchwalona. Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego uważa, że taki obowiązek będzie miał znaczący wpływ na ograniczenie bezdomności zwierząt. Niezbędne są również zmiany w ustawie wprowadzające centralny rejestr umożliwiający identyfikację właściciela zwierzęcia. Odławiane bezdomne zwierzęta bardzo często trafiają do schronisk znajdujące się nawet w województwach oddalonych o setki kilometrów, co skutecznie uniemożliwi właścicielowi zwierzęcia, które uciekło lub się zgubiło. Uważamy, że obowiązek znakowania zwierząt zmobilizuje społeczeństwo do odpowiedzialności za swoje zwierzęta.

Raport pokontrolny Najwyższej Izby Kontroli z 2016 roku pokazał, że w gminach brakuje odpowiednich programów, procedur znakowania czy sterylizacji zwierząt domowych. Działania gmin koncentrują się w większości na odławianiu zwierząt i przekazywaniu ich do schronisk bądź przytulisk. W opinii NIK-u schroniska pozostają przepełnione, a wiele psów i kotów pozostaje poza ludzką opieką. Działania zapobiegające bezdomności oparte jedynie na funkcjonowaniu schronisk okazały się mało skuteczne i coraz bardziej kosztowne. W kontrolowanych przez NIK gminach wydatki na wyłapywanie zwierząt i utrzymanie schronisk w ciągu ostatnich lat wzrosły o ponad jedną trzecią i stanowiły około 94 proc. ogółu kosztów poniesionych na realizację gminnych programów opieki nad zwierzętami bezdomnymi.

W Polsce żyje około 7 mln psów i 6 mln kotów. Koszt czipowania psa u weterynarza to ok. 50 zł. Postulujemy również uregulowanie w ustawie kosztów związanych z czipowaniem i wpisanie ich, jako obowiązku właściciela zwierzęcia.

Uważamy, że czipowanie psów i kotów będzie miało sens tylko z równoległym wprowadzeniem centralnego rejestru prowadzonego przy Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej. Rozwiązanie to docelowo umożliwi identyfikację wszystkich psów i kotów w Polsce. Oznakowanie psów wiąże się z kosztami samej procedury jak i kosztami utworzenia rejestru zwierząt oznakowanych.

Brak obowiązku znakowania uniemożliwia określenie faktycznej skali zjawiska bezdomności w kraju. To samo zwierzę może być kilkakrotnie odławiane i ponownie wypuszczane. Działanie takie może prowadzić do nieprawidłowego wydatkowania pieniędzy publicznych przeznaczonych na realizację programów zapobiegania bezdomności.

Gminy nie mają również możliwości zidentyfikowania zwierząt porzuconych lub poszkodowanych w zdarzeniach drogowych z ich udziałem, skutkuje to dodatkowym obciążeniem dla gmin, które zobowiązane są ustawowo do opieki nad takimi zwierzętami. Proponujemy, aby projekt zakładał utworzenie centralnej bazy danych prowadzonej przez

Głównego Inspektora Weterynarii. Baza ta umożliwi właściwą identyfikację zwierzęcia. Celem regulacji byłoby również zwiększenie odpowiedzialności właścicieli lub opiekunów za swoje zwierzęta, poprzez wprowadzenie obowiązku polegającego na niezwłocznym zawiadomieniu najbliższego schroniska dla zwierząt, straży gminnej lub Policji w przypadku ucieczki lub zagubienia się zwierzęcia, ponadto właściciel lub opiekun psa w przypadku jego ucieczki będzie musiał podjąć inne działania w celu jego odnalezienia. Powyższe rozwiązanie pozwoli ograniczyć ilość przypadków polegających na porzucaniu zwierząt domowych, jak również zredukuje w pewnym stopniu ilość zwierząt bezdomnych. Ustawa o ochronie zwierząt wskazuje, iż przez zwierzę bezdomne rozumie się takie, które uciekło, zabłąkało się lub zostało porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia jego właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale pozostawały. Wprowadzony obowiązek będzie ułatwiał ustalenie właścicieli zwierząt, które się zabłąkały lub uciekły.

Podsumowując Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego proponuje wprowadzenie następujących regulacji w nowelizacji ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt:

1. Psy i koty na obszarze całego kraju podlegają obowiązkowemu oznakowaniu.
2. Oznakowania psa dokonują:
 - lekarz weterynarii,
 - osoba, która posiada tytuł technika weterynarii,
 - osoba, która posiada tytuł zootechnika–świadczący usługi weterynaryjne lub zootechniczne w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt
3. Psy i koty poddane oznakowaniu podlegają wpisowi do rejestru zwierząt oznakowanych, co potwierdzone jest zaświadczeniem i wpisem w dokumencie identyfikacyjnym zwierzęcia.
4. Koszty oznakowania ponosi posiadacz psa lub kota.
5. Tworzy się centralny rejestr zwierząt oznakowanych.
6. Centralny rejestr zwierząt oznakowanych prowadzi Główny Lekarz Weterynarii.
7. Osoba dokonująca oznakowania, przekazuje do centralnego rejestru zwierząt oznakowanych informację o oznakowaniu zwierzęcia zawierającą następujące dane: imię i nazwisko, kod pocztowy i miejsce zamieszkania posiadacza zwierząt, gatunek, rasę i płć zwierzęcia, numer mikroczipa, datę implantacji mikroczipa, miejsce implantacji mikroczipa.
8. Centralny rejestr zwierząt oznakowanych jest udostępniany na wniosek organów Inspekcji Weterynaryjnej, organów samorządu gminnego, Służby Celno-Skarbowej,

Policji, straży gminnej lub upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt. Dane z rejestru udostępniane są instytucjom bezpłatnie.

9. Koszty związane z: administrowaniem i utrzymywaniem serwerów, przygotowywaniem i aktualizowaniem oprogramowania komputerowego oraz materiałów pomocniczych, związanych z korzystaniem z tego oprogramowania są pokrywane z opłat pobieranych od posiadaczy zwierząt za oznakowanie oraz z opłat pobieranych za udostępnianie danych z rejestru.
10. Koszty związane z bieżącą eksploatacją systemów informatycznych są pokrywane z budżetu Głównego Inspektoratu Weterynarii.

Prosimy o pilne podjęcie – przyspieszenie prac nad nowelizacją Ustawy o Ochronie Zwierząt, ponieważ kosztocłonność opieki jakie ponoszą gminy nad zwierzętami bezdomnymi oraz działaniom zapobiegającym bezdomności zwierząt przerasta możliwości finansowe wielu gmin i wielokrotnie stawia gminę w roli wierzyciela.

PREZES
Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego
Bartłomiej Kucharyk
Bartłomiej Kucharyk